

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
 A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 50 „
 Holban naszoz nordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 50 „

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Apacza-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési felhívás.

Folyó évi július hó 1-étől a „Tiszántúl” politikai napilapra új előfizetést nyitunk.

A „Tiszántúl” zászlójára a katolikus s hazafias szellem és irány eme jelszavai vannak felírva: Isten, király, haza!

A „Tiszántúl” az egész országban a legolcsóbb politikai napilap.

Kérjük tisztelt elbarátainkat, hogy Japunk terjesztésével szent s hazafias elveinket minél szélesebb körben terjeszteni sziveskedjenek.

Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók.

A szerkesztőség.

NAGYVÁRAD, június 17.

Uj pártalakulások.

Az ugynevezett egyházpolitikai reformok következményei napról-napra inkább szembeütközők lesznek; aki ezt nem hiszi, az nézze meg azt a nagy s egész országra kiterjedt mozgalmat, melyet a néppárt indított meg és mely egyre növekszik, mint hó-olvadáskor az áradat.

Ebből a szemmel látható eredményből meggyőződhet mindenki, hogy a liberális politika túlélte magát, mert elszámította magát azoknak az említett reformoknak hatásában. Bevallották ezt egyébiránt a liberális kormánypárt főbb emberei közül többen, de csak most, midőn látták, hogy a néppárt megszületett és megbontotta,

dekomponálta nemcsak a kormánypártot, hanem a nemzeti s függetlenségi pártokat is.

E tényekkel szemben mit sem használ a tagadás; ez legfőleg olybá jöhet, mint mikor az üldözött strucz, nem látván többé másfelé menekvést, a homokba dugja fejét, és azt hiszi a szegény, hogy üldözői nem fogják észrevenni, mert ő maga nem látja őket.

Ilyen politikai struczok a kormánypárton vannak a legnagyobb számmal; de ott vannak azok is, akik az alkotmányos szabadság nagyobb dicsőségére a néppártot egy kanál vízbe fojtánák. Ezek vannak legtöbben úgy a kormánypárton, mint a függetlenségi táborában.

Mind a ketten, a struczok és a fojtogatók (garotteur) azonban megjegyznek abban, hogy félnek a néppárti mozgalmától.

Ehhez a félelemhez most még egy másik járult.

Megint egy új párt van alakulóban. A kozmopolita merkantilizmus, mely éppen nemzetközi irányzatai leplezésére sovinizmusban utazik, annyira behálózta a földmivelő gazdaközönseget, hogy ez kénytelen önvédelemről gondoskodni, ha nem akar végleg tönkre menni és a bórziáner plutokráciának áldozatul esni.

Igy született az agrár párt, amely leg-

közelebb kibontja zászlóját és a jövő képviselőválasztásoknál nagy szerepet van hivatva játszani.

Bár az agrárpárt és néppárt céljai sokban eltérnek egymástól, annyi mégis kétségtelen, hogy a kettő között sokkal több az érintkezési pont, mint a rég fennálló pártok bármelyikével.

Az is bizonyos, hogy mind a kettő nagy népszerűségnek örvend azokban a körökben, melyekre leginkább számíthat.

Éppenséggel nem mondunk tehát sokat, midőn e két pártnak tulajdonítjuk azt a szerepet Magyarországon, melylyel a kovász bir a tésztaiban. Amint egyszer benne van, onnan többé se erőszakkal, se szép szerével ki venni nem lehet.

És ez a politikai kovász adja a további lökést a fennálló pártok végfeloszlásához, s ennek utána új pártok alakulásához.

Azok a rekedt sikoltozások, melyeket a kormánypárton és a függetlenségi párt egyik-másik táborában e két párt ellen hallatnak, csak a repedt-törött fazék hangjai, melyet hiába iparkodnak egyes vén s ifju szabadelvű politikus drótosok össze drótozni-foltozni, biz' az többé sohasem nyeri vissza egykori csengő hangját. Ujabb fazék kell, a régi csak a sutba való.

Ez iránt nem lehet többé kétség.

A kérdés csak az lehet, mily irány-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A színésznő.

— Francziából. —

Irtá: Prevost Marczel.

Lanciani Stella asszony Lebon Gaston urhoz.

Uram!

Mióta városukban az operában fölléptem, Ön már tizenegy ízben írt nekem.

Első levelében körülbelül ezt mondja:

»Ma este az erkélyen, harmadik sorban jobbról fogok ülni. Megismerhet huszártiszti egyenruhám és egy piros rózsán, melyet dolmányom egyik gomblyukában fogok viselni. . . Önnek csendes tisztelője.«

Valóban megláttam Önt. Ezzel nem akarom azt mondani, hogy magát nagyon figyelmesen néztem volna — a színpadon óvakodni kell, nehogy szórakozottá legyen az ember. De hát mégis észrevettem, hogy egy kis, fiatal s csinos tiszt ült azon a helyen, pompás biborvörös rózsával, amelyet egy rendjel szalagsokrában viselt. . .

Mikor másnap próbára mentem a színházba, megint kaptam levelet öntől. Ezuttal ön már négy oldalt írt tele a legszebb irással, aminőt valaha láttam.

Ebben a levélben maga azt írja, hogy rettetően szenved amiatt, mert csak messze-tá-

volból szerethet engem; ön meg akar látogatni, néha napján egy-két percet nálam tölteni — egyéb kívánsága nincs. . . Sőt katonai becsületszavát adja, hogy többre nincs szüksége arra, hogy a huszártisztek legboldogabbja legyen.

Azt hiszem, Uram, hogy maga nagyon rosszul nevelt, sőt éppen gonosz nőnek tartott, midőn erre a négy oldalas levélre egy szóval sem válaszoltam. . . Elvégre is, mit akar ön? Nagyon sok hasonló szenvedélyes levelet kaptam én már, amelyek mind a következő gondolatmenetet fejezték ki:

»Azt mondják, hogy ez az énekesnő képes valami botor lépésre. . . én meg fiatal vagyok és nem éppen gazdag: mit kockáztatok én? Tegyük egy kísérletet; hátha kedvez a szerencse?«

Én megint nem válaszoltam önnek; és most ön már minden nap ír nekem levelet. . .

Ugy látszik, ezek a mindennapos levelek bizonyos lázas levegőt lehelték ki, mert én, ahelyett hogy hajam befónásánál papillotoknak használtam volna föl azokat, elolvastam elejétől végig. Ön napról napra kevesebb tiszteletet érez irántam és mindinkább szenvedélyessé válik. Ön már azt is kifejezte a sorok között, hogy sejtji, miért nem akarnám magát lakásomon fogadni: »Egy katonatiszt nem valami sok, kivált, ha nem is gazdag hozzá!« Maga azt is tette hozzá, hogy jobb bánásmódot érdemelne, mert vidéki jó nemes családból való és némi vagyonnal is bír; sőt hogy biztos reménye van arra, hogy a katonapályát elhagyva, pénzügyi

igazgatóvá is fölveheti, ami utóvégre is szép állás, ha ugyan én, a színésznő, nem találnám jobbnak, hogy maga tovább szolgáljon és törzskari tiszt — talán idővel tábornok legyen.

Mit válaszoltam volna magának erre? Mondja meg maga. Csak egy válasz volt lehetséges és ez ebből az öt szóból állott volna: »Elvárom ma este a lakásomon.«

De én nem akartam; ezt én magának nem felelhettem. Mindjárt megmagyarázom, hogy mi ennek az oka.

Ettől fogva a maga véleménye felőlem megállapodott s ön végre azt kezdte hinni, hogy nagyon naiv az a férfiú, aki olyan nővel szemben, amilyen én vagyok, ennyi őszinte szenvedélyt nyilvánít.

Ennek hatása alatt ön elég szerencsétlen volt, nekem egy levélben öt darab ezerfrankos bankjegyet küldeni. Oh, ezek a kékes papírok! Biztosítom, hogy hideg veríték lepte el homlokomban s hajam tövét, mikor láttam, hogy azok magától származnak. A bankjegyek mellett volt egy irás is e szavakkal:

»Lebon Gaston holnap estére találót kér Lanciani asszonytól stb. . .«

Feleletem az volt, hogy haladéktalanul visszaküldtem a maga bankjótait.

Mint hogy pedig maga derék fiatal ember, azonnal észrevette, hogy csunya dolgot művelt, mivel egy nő — talán tisztességes nő — megsértett, akihez semmi jogos igénye nincsen.

Ezt a maga utolsó leveléből látom, amely

ban fog az alakulás megindulni? E tekintetben értesüléseink egyaránt abban találkoznak, hogy a régi pártok fölbomlása után az új alakulás jegeczesedése a 67-es alapon fog végbe menni, amelyen azután a különböző csoportok, revizionisták s agráriusok igyekezni fognak külön programjuk a tervényre juttatni.

Ezzel az újjászervezett párt-tömbbel szemben fognak állani a megoszlott függetlenségek és esetleg azok, akik levelezik a szegről az oda akasztott régi rozsdás elveket.

Ez egészséges pártalakulásoktól sokat lehet várni; a sok közül egyelőre azonban egyet bizonyosan, azt úgyanis, hogy az az elposványosodás, az a marasmus, melyet a saját korrupciójának fertőjébe fulladt kormánypárt képvisel, meg fog szünni, és új, friss élet fog fölpezsdülni ebben a hazában, mely husz esztendő óta igaz s nagy alkotást nem látott, csak a napról napra nyomoruságosan elégedő párturalmi opportunizmus szomorú vergődéseinek volt a fizető néző-közönsége.

Kereskedelmi kongresszus.

A millenniumi kiállítás alkalmából számos kongresszus gyűl össze a magyar fővárosba. Tegnap egyszerre két kongresszus kezdte meg ülését: a nemzetközi sajtó-kongresszus és a kereskedelmi kongresszus. Amazt illeti az elsőség, mert nemzetközi jellege van s tulnyomó részük vendég. De a magyar közönség érdekeit sokkal közelebről érinti az a másik, mely az összehozás miatt kissé háttérbe szorul.

A magyar kereskedő világ emberei sietnek felhasználni a jó alkalmat, mit a kiállítás nyújt s összejöttek megbeszélni ügyes-bajos dolgaikat az ország kereskedelmi politikáját és érdekeit. Nem nagy számmal jelentek meg a kongresszuson, de úgy mondják ez nem az érdeklődés hiányából történt, hanem az előkészítő gyűlés hibájából.

Némileg érthetetlen, miért vették fel a kongresszus tárgyai közé a kiegyezés megújítását, a bankszabadalmat és pláne a kvóta-kérdést. Legfeljebb azt lehet gondolni, hogy a kormány a kiegyezés megkötésénél hátrévet akar magának a kongresszus határozatával. De ez is gyenge ratio nagyon. A kormány merítsen erőt pártjának erősségéből. Ha azt látják Ausztriában, hogy a kormány megett erős párt van, akkor nincs szüksége ilyen hátrévetre. Másrészt pedig akkor kár volt a kongresszus elnökségnek olyan indítványt tenni, amelyre nem tudott többséget összehozni.

Mindenesetre érdekes dolog, hogy a kongresszus többsége az önálló vámterület mellett foglalt állást. Jele annak, hogy a vidék még nincs egészen a kormány kezében, valamint annak is, hogy jobban érzi a közös vámterület terheit.

Az adó reform és a kereskedelmi testületek központi szervezése szorosan a kongresszus keretébe tartozó tárgyak. Kár, hogy egyikben sem tudott pozitív megállapodásra jutni a gyűlés, az egyikről pláne három egymással ellenkező indítványt fogadott el.

Olyan dolgokat pedig nem látunk a tárgysorozatban, melyek a kereskedelemmel szoros összefüggésben vannak, és sürgős orvoslást követelnek. Így például a kartellek, ringek vagyis, a különböző kizsákmányolási és drágítási szövetkezetek ellensúlyozására szükséges intézkedéseket; nevezetesen azt a visszaélést a gabonakereskedelemben, mely a termelőket minden módon korosítani igyekszik, viszont a fogyasztók, vevők irányában a legtulzottabb követeléssel lép föl.

Most még volna idő, e hiányon segíteni.

A nemzetközi sajtókongresszus.

(Budapesti tudósítás.)

Június 16-án kezdte meg, a kongresszus érdemleges tanácskozásait; az elnökség mint házigazdára, első sorban az osztrák és magyar csoport elnökségére volt bízva.

Az elnöki széket ennél fogva Winternitz (a Concordia elnöke), Skrimszky a lebergi elnök és Rákosi Jenő foglalták el. Jegyzők: Stoklanka, Terveles és dr. Radó Antal.

A tanácskozásokat Rákosi Jenő vezeti, az elnökök közül dr. Radó Antal.

Rákosi Jenő elnök bejelenté, hogy Csáky Albin gróf, az Otthon tiszteletbeli tagja, Fejérváry báró miniszter, Hieronymi Károly, Szalay Imre min. tanácsos üdvözlőket küldtek a kongresszusnak. Táviratilag üdvözölték a kongresszust a christianiai hírlapíró egyesület és a Kisujszállás és Vidéke szerkesztősége.

Ezután sorsot húztak arra nézve, hogy a csoportok milyen sorrendben elnököljenek a mostani kongresszuson. E sorrend szerint minden kongresszusi tárgynál más-más csoport elnök vezeti a tanácskozást.

A kongresszus első tárgya volt a nemzetközi hírlapíró szövetség alapszabályainak tárgyalása, mely már a bordeauxi kongresszuson is tárgyalatott.

Élénk és érdekes diszkusszió volt a kérdés fölött, melyben csaknem valamennyi csoport részt vett.

Winternitz elnök, Szepanszky, Torelli (olaszok), Hildebrandt (német), Boissevin (Németalföld), Crossbie (angol), Bonfadini (olasz), Chelyga asszony (francia) hozzászólása után a bordeaux-i alapszabályokat a kongresszus általánosságban elfogadta a tárgyalás alapjául.

Az elnökséget ezután a spanyol csoport (ibero-americaine) foglalta el sorrend szerint; elnök Alonzo de Beraza, alelnök Magalhaes Lima, titkár A. Souze (Brazília).

Tárgyalás alá került ezután az alapszabályok 6. szakasza, melynél élénk vitára volt ki látás. Különösen a külföldi hírlaptudósítók szindikátusainak helyzetét és viszonyát tárgyalták élénken a hírlapíró egyesületekkel szemben.

Erre nézve dr. Izraels Louis, a párisi sajtó szindikátus titkára külön indítványt is nyújtott be. A vita olyan élénk volt, hogy az elnöknek a legnagyobb erélyére volt szükség, hogy a rendet fentartsa.

A vitás indítványt végre is az állandó bizottsághoz utasították.

Ellenben elfogadták a következő pótlást. Azokra az országokra nézve, melyeknek nincsenek hírlapíró egyesületeik és mindaddig, míg ily egyesületet alakítani tudnak, az igazgató választmány fogja megállapítani az ez országok részéről küldendő delegatusok számát. Az egyes nemzetek hírlapjai olyan módon fogják megválasztani delegáltjaikat, melyet arra legalkalmasabbnak találnak.

Az igazgató választmány a különböző nemzetekhez tartozó olyan kiváló hírlapírókat is meghívhat a kongresszusra, a kik a hírlapíró egyesületeken kívül állanak. E delegatusoknak és meghívottaknak szólásjoguk lesz és a felál-

a legmegindítóbb valamennyiközött s amelyben maga bocsánatot kér.

Oh, minek ragadtatta magát arra, hogy ezt a levelét fenyegetéssel fejezze be!

„Jól van hát — írja nekem — látom, hogy ön soha sem fog szeretni; sőt, azt hiszem, hogy gyűlölni fog, mióta megsértettem. Most már tudom, mitévő legyek. Holnap estig várni fogok. Ha addig nem kapok öntől levelet, melyben megígéri, hogy az enyém lesz, akkor holnapután reggel nem leszek többé az élők között. Éljen boldogul. Feledje a szerencsétlen Lebon Gastont és legyen boldog!”

Édes jó Istenem, tudom, hogy az ember gyakran papírra vet ilyen frázist, anélkül, hogy legkisebb szándéka volna, azt végrehajtani, amit az kifejez. Néha azonban mégis . . . Oh szörnyűséges gondolat! Ön ideges fiatal ember, ki könnyen rabja lesz izgalmának. Olvastam leveleit. Láttam magát izgatottan, sápadtan erkélyszékén . . . Azután az az ötezer frank; ez roppant összeg egy katonának — hogyan szerezte azt oly hamar?

Mindez zavarba ejtett. Kezdtém komolyan félni, hogy esetleg megvalósítja fenyegetését.

Azért válaszolok most magának.

Maga azt kívánja, hogy a »magáé« legyek. Ehhez a kívánsághoz jobban ragaszkodik, mint az élethez. Anyi bizonyos, édes gyermekem, hogy nem haragudhatom magára, mivel tetszem magának; sőt hizeleg nekem. Hazudnom kellene, ha azt állitanám, hogy maga nem tetszik

nekem. Ellenkezőleg, maga igen csinos fiu és megvagyok győződve, hogy nagy szerencséje lesz a nők körül. Nos hát, azt hiszem, ez van oly bók, hogy egy katonatiszt hiúságaki legyen elégitve.

Most azonban térjünk át arra az epedő sóvárgásra, amelyet ön irántam állítólag táplál.

Körülbelül elképzelteti, hogy huszonöt év óta, mert ennyi ideje működöm mint énekesnő a színpadon, számos férfiu, fiatal és öreg, szép és csunya, szegény és gazdag minden este, a napot s éjet nem is számítva, ugyanolyan ömlengésekkel tisztelt meg, mint ön. Ne nehezeltjen, ha bevallom, hogy ennek következtében a férfiak hódolatát kevésbé ritka adománynak nézem és éppen ezért nem szoktam tulbecsülni. Nem is tulajdonítom hirem s személyiségem hatásának. . . . Jól tudom, hogy akármely másik művésznek helyemen ugyanazokat a kívánságokat keltette volna föl.

Igen, megvallom önnek, hogy mindez hosszabb időn át nem éppen csábító, sőt nem is kellemes; mi több, ha az ember öregedni kezd mint én — nekem tizenkilenc éves fiam van, aki tehát majdnem hasonló korban van önnel — akkor mindaz éppen nem látszik hódolatnak, sőt az ellenkezőjének.

Maga már kész a válaszszal: »Én szeretem szívemmel; iszonyuan szenvedek; inkább meghalok.«

Ez azonban teljességgel nem zárja ki, hogy az esetre, ha az ötezer frankkal támogatott kívánságának engedtem volna, ön teljesen

kielégítve érezte volna magát és esze ágába sem jött volna, hogy magát megölje.

És éppen olyan bizonyos, hogy ha ma önnek találót adnék, holnap már egyedül engedne tovább utaznom Belgiumba, hol művészi körutamban föl kell lépnem.

Jól ismerem ezt a lázat, mely arra bírja a férfiak bizonyos részét, hogy színésznők kegyét hajhászszák . . . Ez a tűz nem egyéb szalmatüznél, mely mindjárt kialszik. Akkor azután ki vannak elégitve; és egy csöppet sem törődnek tovább azzal, hogy kié lesz a színésznő és mi lesz belőle.

Maga azt fogja mondani, hogy magát nem lehet ezek közé számítani, hogy magát tiszta s komoly szándék vezeti.

Ha én ezt magának elhinném, akkor a baj még nagyobb volna . . . mert, gyermekem, nekem nem szabad magát ily csalódásban hagynom. Megvallom magának, hogy félek tőle, maga még komolyan szerelmes lehetne belém.

Magának talán fájni fog, hogy én ezt magának így őszintén elmondom.

Annál jobb. Legalább kigyógyul elfogultságából . . . Nem akarom, hogy maga szerelmes legyen belém. Önnek a maga korában csak olyan hölgyet kell szeretnie, aki egyedül a magáé lehet és akit nőül vesz.

Mit is akar maga velem? Ha szíve irántam kezdene lángolni, mi lehetne a maga jövője?

Én nem élhetek mindvégig egy vidéki helyőrségben . . . Maga erre azt mondja, hogy elmegy velem a világ végéig; hogy elhagyja ka-

lással, vagy üve maradással való szavazásban is joguk van részt venni.

Déli 12 órakor az olasz csoport vette át az elnöklést; elnök lett Romualdo Bonfadini, alelnökök: Chiesi és Garlondon, titkár: Brenna.

A tárgyalás még mindig a fentebbi pótlás második része fölött folyt, mely azt proponálja, hogy hírneves újságírókat a választmány akkor is meghívasson, ha nem tartoznak egyesületek kebelébe.

Ezt le is szavazták nagy többséggel.

A. kath. egyesületek orsz. kongresszusa.

A kath. egyesületek orsz. kongresszusára még sokan, nagyon sokan nem jelentkeztek azok közül, kiknek megjelenésére okvetlenül számít az előkészítő bizottság, a kik azonban még mindeddig nem jelentették be részvételüket a katolikus egyesületek eme legelső nagygyűlésére. A kongresszus előkészítő bizottsága tehát a jelentkezési határidőt június hó 30-ig meghosszabbítja, bizton remélvén, hogy a kath. egyesületek és mindazok, kik e nagyfontosságú kath. manifesztáció ügyét szívükön hordják, annak sikerét óhajtják, minden lehetőséget el fognak követni, hogy a kath. közönség mennél nagyobb számban vegyen részt a kath. érdelem és öntudat ezen ünnepélyes megnyilatkozásán.

Különösen kívánatos, hogy a kath. világiak minél nagyobb számban vegyenek részt e kongresszuson. A katolikus egyetemek vezetői tehát különösen egyesületük világi tagjait lelkesítsék, buzdítsák a kongresszuson való részvételre s iparkodjanak minél több résztvevőt megnyerni.

Kívánatos továbbá, hogy a kath. földművelő nép is minél nagyobb számmal vegyen részt kongresszusunkon s ezzel kapcsolatosan tekintsék meg a kiállítás is. Ezek részére olcsó ellátásról gondoskodik az iroda valamint természetesen vezetőkről is a főváros és kiállítás sokféle látványai között. A falusi kath. egyetemek elnökségei s a főt. plébános urak jól teszik tehát, ha népüket ez alkalommal hozzák fel a kiállításra és vele együtt erre a nagy fontosságú kath. manifesztációra. Természetes, hogy ezen tömeges jelentkezésről is idejekorán kell értesíteni az irodát.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Június 16.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Esterházy Kálmán gr., Josipovich Géza, Lakatos Miklós.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső báró, miniszterelnök, Erdély Sándor.

Elnök: d. e. 10 órakor nyitja meg az ülést.

Hitelesítik a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök: Bemutatja a beérkezett kérvényeket, melyeket kiadnak tárgyalás és jelentéstétel végett a bizottságoknak.

Következik a napirend.

A képviselőválasztások feletti kuriai bíraskodásról.

szóló törvényjavaslat.

A 30. §-nál, mely így hangzik:

A kuria elnöke a beérkezett kérvénynek előadót rendel és egyúttal annak egyik példányát azonnal átteszi a képviselőházhoz — szól

Sima Ferencz: Módosítványt nyújt be, hogy az előadót ne a kuria elnöke rendelje ki, hanem sorshuzás útján válasszák meg.

Plósz Sándor államtitkár ellenzi a módosítványt, mert az ügyrend minden tanácsban más-más gyakorlatot teremt.

Issekutz Győző: Csatlakozik Plósz érveléséhez s kéri Simát, vonja vissza a módosítványt.

Ugron Gábor: Pártolja Sima indítványát, mert az elnökök pártatlanságában nem lehet mindenkor megbizni; nem a kuria mostani elnökéről szól, akinek nálánál talán nincs nagyobb tisztelgése, de a következő elnökökre való tekintettel ajánlja elfogadásra Sima indítványát.

Kossuth Ferencz: A kinevezési rendszer mellett rendszerint a tanácsnak csak egy-egy tagja referál az azon tanácshoz került ügyekről, s így bizonyos egyoldalúság fejlődik ki, ellenben a sorshuzás útján a tanács valamennyi tagja minden irányu gyakorlatra tesz szert. Pártolja Sima Ferencz indítványát.

Gajary Ödön fejtegeti a sorshuzás útján való kirendelés hátrányait és Sima módosítványát mellőzni kéri.

Helfi Ignác tiltakozik az ellen, hogy az ellenzék gyanúsítaná a kuria bírói karát és pártolja

Szentiványi Kálmán Mohay Sándor előadók ellenzik a módosítást.

Vajay István: Stílusos módosítást ad be.

Elnök a vitát bezárja.

A ház a szakaszt Vajay stílusos módosításával fogadja el, Sima módosítását mellőzi.

A 31 - 44 §§-okat vita nélkül elfogadják. A 47. §-nál.

Szalay Károly: Módosítást nyújt be, hogy a szakaszt halasszák el és a 71. §-al kombinálják.

A módosítást a ház

Erdély Sándor igazságügyminiszter főszoalása után mellőzi.

A 45-64. §§-okat vita nélkül megszavazzák.

A 65. §-nál

Szalay Károly: Ismét benyújtja módosítását, hogy a szakasz a már letárgyalt 45 §-al kombináltassék s a határozat egyhangulag hozassék.

Plósz Sándor államtitkár: A módosítás mellőzését kéri, mert a jelen szakasz értelme nem azonos — 31. §-éval.

Várady Károly: Pártolja Szalay indítványát.

Vörös János: Kéri Szalay módosításának alkalmazását.

Elnök: a vitát bezárja.

A ház a szakaszt eredeti szövegezésében fogadja el, s a módosítást mellőzi.

A 66-122 §§-at elfogadják.

A 123. §-nál szól:

Kossuth Ferencz: Módosítást ad be, hogy a választási elnök, ha hatalmával visszaél, a 4000 korona pénzbírság mellett még 6 hónapi fogsággal büntetessék.

Várady Károly: A pénzbírság mellé még 6 hónapi fogságot hoz javaslatba; (Felkiáltások: Kossuth is ezt javasolja!)

Sima Ferencz: A választásokból vett példakkal illusztrálja, hogy bizony sokszor megérdemlik egyesek a 6 hónapi fogságot.

Szalay Károly pártolja a módosítást.

Visontai Soma indítványozza, hogy a szakasz két első sora teljesen hagyassék ki. Hasonló értelemben szól

Issekutz Győző, aki azt is javasolja, hogy a »gondatlanság« szó előtt a »nagy foku« kifejezés törültesék.

Erdély Sándor, igazságügyminiszter: Ellenzi Kossuth módosítását, mert a fegyelmi büntetéseket diffamáló büntetéssel megtorolni nem lehet. A »nagyfoku« szó kihagyását elfogadja.

A Kossuth Ferencz módosítását a Ház 82 szóval 52 ellenében elveti és a szakaszt az Issekutz módosításával fogadja el.

A 126. §-nál

Sima Ferencz és Várady Károly módosításokat adnak be.

Erdély Sándor, igazságügyminiszter felszoalása után a Ház Várady módosítását mel-

tonai rangját, színész vagy még ennél is rosszabb lesz, vagyis egy színésznőnek barátja, aki elkíséri minden utjában.

Ugy-e, ez a gondolat fölháborítja?

És még sem várhatna egyebet. Nem mondhat ellent, ha akarna sem.

És mi volna az én sorsom, ha én magát így podgyász gyanánt magammal cipelném, amint más szerencsétlen művésznőknél már több ízben láttam, akik az én élemedett koromban fiatal emberekkel kóborolták be a világot, akik semmivel se voltak rosszabbak, mint maga.

Nem ringatom magamat ábrándokban. Nehány napi hóbort után, maga egyszerre arra a meggyőződésre jutna, hogy maga mindent fölládozott, mindent — kinek? Kimondom magának, amint önmagamnak bevallom minden reggel — egy öregedő asszonynak.

Igenis, egy öreg asszonynak . . . megértette?

Elég szép voltam egykoron, hogy ma himezetlenül bevalljam magamnak, hogy ma már nem vagyok se szép, se ifju.

Örízze meg magának ennek vagy amannak a színésznőnek a képét, a mint azt magának a kendőzés alatt, a szinpad szerep, a lámpavilág és zene, no meg a hírneve után elképzelte.

Sirni tudnék, ha látnám azt a csalatközást, melyet maga tapasztalna, ha úgy látta engemet, amint a valóságban vagyok, úgy, ahogy ötven évemmel a hátamon kendőzetlenül vagyok.

Most pedig gondolja el magának a szomorú csalatközást, mely akkor állana be, ha maga igazán megszeretett volna! És ha én is kezdtem volna önt szeretni; abban a pillanatban, amikor önnek nem volna hőbb vágya, mint hogy engem elhagyhasson és feledhessen!

Lássa az én koromban nem szabad ilyen kalandokba bocsátkozni. Én nem akarok fiatal, őszinte szenvedélyt látni, mert egyfelől nem akarok érte hevülni, másfelől nem akarom, hogy valakinek, annál kevésbé önmagamnak terhére legyenek.

Be fogja látni, hogy nekem kell az ön érdekében cselekednem. Maga meg fogja ezt érteni, ha elgondolja, hogy nekem éppenséggel nem kerülne semmi áldozatba egy csinos huszártiszttal néhány napig, talán néhány hétig elmulatni.

Igazán, amugy tréfából gondoltam is reá; és ez lustaságomnak kevesebb áldozatába került volna, mint ezt a hosszú levelet megírni.

De minél tovább gondolkoztam a dologról, annál inkább tisztába jöttem az iránt, hogy én önnek anyja lehetnék és így inkább intelmet s oktatást adhatok önnek.

Itt küldöm önnek fényképemet, amint ez előtt tizenötévvvel voltam; akkor, midőn még a valóságban ugy voltam, amilyenek ma a lámpavilágnál, a szinpadon látszom.

Tartsa meg ezt a képet jeléül annak, hogy én nem utasítottam vissza a biborpiros rózsás, kis huszártiszt hódolatát, mint a kép hátlapján olvashatja.

Bátorság, gyermekem! Nekem is szükségem van a bátorságra, hogy így beszéljek magával, amint itt e levélben írásban — jegyezze meg jól! — írásban teszem.

Maga talán kíváncsi, hogy mi adhatott nekem ily bátorságot, hogy mindezt leplezetlenül elmondtam önnek.

Azt is megmondom magának.

Abban a pillanatban, amikor megkaptam a levelét, melyben öngyilkosságról beszél, eszembe jutott kedves fiam, ez a felnőt fiu, aki épp most fejezte be középiskolai tanulmányait és legközelebb katonai kötelezettségének fogalet tenni . . .

Láttam magam előtt mint katonát, olyan, mint maga, valamely vidéki helyőrségben. És azután elgondoltam magamban, hátha ő is valamely átutazó énekesnő iránt lángra gyuladna . . . Ilyennek kedveért magát megölni, vagy a zászlótól megszökni, sikkasztani, lopni, életét s jövőjét megrontani . . .

Jóságos Ég, segélj meg!

Remélem, hogy Isten meg fogja hallgatni imámat és meg fogja őt övni minden bajtól, legalább jutalmul azért, hogy magát megmenttem a veszedelemtől . . .

Maga bohó, vegye ugy, mintha orczájára két czuppanó csókot, nyomtam volna, olyat, minőt édes, jó mamája adna magának . . .

Tisztelje nevében s örízze meg emléke-met tisztán, mint a nagynénjeét.

Isten vele, gyermekem . . .

lőzi, ellenben a Simáét, amely szerint a képviselőház elnöke is értesítendő a bíróság konstatait választási visszaélésekről, a Ház elfogadta.

A 127—136. §§-at a Ház vita nélkül megszavazza.

A 137. §-hoz

Várady Károly stílusmódosítást ad be. Erdély Sándor, miniszter: A módosítást nem fogadja el, mert a módosítás esetében a kuria praesudikálna a vizsgálatnak.

Várady Károly személyes kérdésben történt felszólalása után a módosítást mellőzi és a szakaszt változatlanul fogadja el.

Elnök: Az ülést 5 perczre felfüggeszti.

(Szünet után.)

A 138—149. §§-okat a ház elfogadja.

A 141. §-hoz

Várady Károly: Módosítást ad be.

Sima Ferencz: Gondoskodni kell arról, hogy minden arra jogosult egyének a választási jog gyakorlása biztosítottak. Különösnek tartja, hogy a szavazati jog gyakorlása az adó befizetésétől tetetik függővé. Azt tartja méltányos eljárásnak, hogy tekintet nélkül az adó pontos fizetésére, mindenki fölvétesse a választói névjegyzékbe, aki megfelelő adóösszeg fizetésére kötelezve van. Módosítványt nyújt be, hogy a választási jegyzékbe mindenki fölvétesse, aki olyan adóösszeget fizet mely a centus mértékét megüli, kivétel nélkül, hogy valaki pontosan befizette-e adóját vagy se.

Vajay István: Csatlakozik Sima Ferencz módosítványához.

Ezután némelyek rövid felszólalása után az ülés véget ért.

TÁJÉKOZTATO.

- Junius 17. Megyei közgyűlés d. e. 9. órákor.
 > 17. A polgári lövész-egylet közgyűlése, d. u. 5 órákor a Sport-pavillonban.
 > 18. A szépitészeti és közlekedési szakosztály ülése a városházán d. u. 3 órákor.
 > 19. A nagyváradi-belényes-vaskóhi vasút részvénytársaság közgyűlése d. u. 3 órákor a vármegyeház kistermében.
 > 20. Zenekedvelők dalestélye a révi tűzkárosultak javára a Rózsabokorban.
 > 22—23. Országos vásár Nagyváradon.
 > 25. Tisza Kálmán beszámolója.
 > 27-én. A régészeti és történelmi muzeum ünnepélyes megnyitása.
- Julius 1. Aradi mérnökök és építészek utja Nagyváradra.

UJDONSÁGOK.

* **Biharvármegye közgyűlése.** Az ős Biharvármegye törvényhatósága ma, szerdán délelőtt 9 órákor tartja meg nyári rendes közgyűlését. Választás egy sem lesz, de azért a 300-nál több tárgy közt van néhány fontosabb. Egy szavazás is lesz; névszerint döntenek el, hogy a gyámpénztár és házi-pénztár vagyona melyik pénztárban helyeztessék el. A legtöbb ügy természetesen lényegtelen, községi számadás, a melyen hamar tul esik a bizottság. Előreláthatólag az első nap letárgyalják az összes ügyeket.

* **Földtani vizsgálatok Biharvármegyében.** A földmivéltési miniszter leiratban tudatja Biharvármegye hatóságával, hogy dr. Pethő Gyula m. kir. főgeológus és dr. Szontagh Tamás osztály geológus a folyó évben Biharvármegye területén földtani vizsgálatokat teljesítenek. Felkéri a miniszter az alispánt, hogy intézkedjen, miszerint a tudósok vizsgálataikat zavartalanul eszközölhessék.

* **Betöltetlen püspöki székek.** Egy tolnamegyei lapban, a mely a belügyminiszter ur különös kegyeinek örvend, következő őszinte vallomását adja annak, mennyire huzza-halogatja a kormány — bizonyára az interkaláris jövedelmek tekintetéből — a már régen üresen álló katolikus püspöki székeket: »Igaz

ugyan, hogy még most sem történt semmiféle megállapodás, sem fölterjesztés, a rozsnyói és pécsi püspöki szék betöltése tárgyában, de azért beszélni beszélnek eleget róla. Így több előkelő körben beszélnek, hogy a pápa ő szentsége meleg érdeklődést tanúsít ezen püspöki szék betöltése iránt, és arra egyik kedvenczét, Fraknoi Vilmost, a kiváló tudóst, czimzetes püspököt és nagyváradi kanonokot szeretné. A magyar főnemesség ellenben élénk tevékenységet fejt ki jelöltje, gróf Majláth Gusztáv, komáromi plébános érdekében, míg a hercegprímásnak a jelöltje Városov kanonok. Az ügy még egy lépéssel nem haladt előre, és a minisztertanácsban október előtt a püspöki szék betöltése nem is fog szóvá tétetni. Remélhetőleg akkor is a legméltóbb jelöltben, fog megállapodás történni.

* **A városháza terve.** A városháza terve közül, tudvalevőleg, négyet megvásárol Nagyvárad városa. Tegnap az egyik terv készítője hosszú memorandumot küldözött szét a törvényhatóság tagjainak, amelyben erősen reklamirozza a »Szent László II.« jellegű ellátott tervet s ennek kivételét ajánlgatja erősen. Nem szólunk most ehhez a kérdéshez, csak megjegyezzük, hogy a »jó bornak nem kell czéger.«

* **Uj konzuli ügynökség.** A közös külügyminiszter Casstellamare del Golfoban Szcilia szigetén egy cs. és kir. konzuli ügynökséget állított fel és annak vezetését Fodera Rocco, oda való lakosra bizta.

* **Nyugalmozott államtitkár.** A hivatalos lap tegnapi száma jelenti, hogy Márfy Ágost, pénzügyminiszteri államtitkár saját kérelmére állandó nyugalomba helyeztetett és ő Felsége neki ez alkalomból sok évi odaadó és hű szolgálataiért elismerését nyilvánította.

* **Uj járásorvosok Biharvármegyében.** Biharvármegye bizony még nincs ellátva kellőleg orvosokkal; egész nagy területen alig van orvos, különösen az oláh vidékeken. A belügyminiszter némileg segíteni akar e vizsás helyzetben s 3 uj járás orvosi és 3 járás-állatorvosi állás rendszeresítésére utasította a vármegyét. Az új állások költsége az állami javadalmozás terhére megyen. A mai megyegyűlés foglalkozik e kérdéssel.

* **Államsegély tanítók számára.** A veszprémi megyés püspök ur az 1896. évi XXVI. t. cz. 15. szakasza értelmében hozzájáruló nyilatkozatát adta, hogy egyes kántor és másodtanítói állomások fizetése államsegélylyel 400 frtra emeltessék. Az eljárás ily segély elnyerhetéseért a következő: a kérvény a nm. vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter urhoz intézendő s tárgyalás és további felterjesztés végett a folyamodvány mellékleteivel együtt a vármegye közigazgatási bizottságához terjesztendő be. A kérvény melléklete gyanánt a hitközségi iskolaszék tartozik a hitközség, valamint az iskola szabályszerű költségvetését is felterjeszteni, annak igazolása végett, hogy a hitközség nem rendelkezik fedezettel a tanító törvényszerű fizetésének kiszolgáltatására; ugyancsak bemutatandó a tanító eddigi díjlevelének eredeti példánya a tanító díjlevelé s a községi előjáróságnak, a járási főszolgabíró által látalmazott nyilatkozata a hitközség szegénységéről, valamint az illető iskolába járó tanköteles gyermekek számának hiteles, a község előjárósága által igazolt kimutatása.

* **Térzene.** A József főherceg nevét viselő 37-ik gyalogezred zenekara ma, f. hó 17-én a Schlauch-parkban délutáni 6 órától 7-ig előadást tart; ezuttal több kiváló hangversenydarab mellett tánczene is előadásra kerül.

* **Az orosz czár beteg.** A Berliner Tageblattnak jelenti Moszkvából: Az orosz czár állapota nem kielégítő. A Kodinszky-mezőn történt katasztrófa nagyon megrendítette idegrendszerét. A czár a koronázás napjaiban csak a legnagyobb erőfeszítéssel tehetett eleget reprezentacionális feladatainak. A hienszkájai ma-

gánosság jótékony hatással van a czár idegeire. Junius 17-re vagy 18-ra várják visszaérkezését. Innen először Péterhofba megy és június 24-én vagy 26-án ünnepiesen bevonul Pétervárbá.

* **A letartóztatott ál-misszionáriusról** még a következőket jelentik: Eyugére a gidófalvi esperestől adományt akart kicsikarni. Az elfogott börtöndjében több hamis okmányt és pecsétnyomót találtak.

* **Katonatisztek a kiállításon.** A honvédelmi miniszter a napokban leiratot intézett a parancsnokságokhoz, a melyben elrendeli, hogy minden katonatisztnak, a ki a kiállítást megtekinteni óhajtja 2 heti szabadság engedélyezendő. Azonfelül az állomásparancsnokságok is utasítva vannak, hogy a tisztek és altiszteknek az utazásra, szolgálati meuetlevelet állítsanak ki, hogy így annál könnyebben lehetővé tegyék, a kiállítás látogatását.

* **Eljegyzés.** Berger Jenő a gazdasági és iparbank részv. társ. főkönyvelője, cs. és kir. tart. tiszt vasárnap este tartotta eljegyzését Fischl Josefine kisasszonnyal, Fischl Jakab aradi bornagykereskedő szép és művelt leányával.

* **A Francia kém Németországban.** Mainzban jun. 15-től jelentik: Az itteni várban ma kémkedés gyanuja miatt letartóztatott egy nancy-i francziát, a ki azt állítja, hogy séta közben tévedt a vár erősítése közé.

* **Gyászhir.** Baly László és neje szül. Paal Anna, ugy a maguk, valamint László fiuk, nemkülönbön számos rokonok nevében is fájdalomt szívvvel tudatják a legjobb gyermek, testvér és rokonnak Baly István a polgári iskola II-ik osztályu tanulójának folyó év jun. hó 15-én d. u. fél 4 órákor hirtelen történt elhunytát. A megboldogult drága kis halott földi részei f. hó 17-én d. u. 4 órákor fognak a Kis-Körös-utca 653-ik szám alatt levő lakásnál a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint beszerteltetni s az olaszii sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 18-án d. e. 9 órákor fog a nagyváradi-ujvárosi plébánia-templomban az egek urának bemutatni. Mely végtiszességtételre az elhunyt rokonai, iskolatársai s barátai tisztelettel meghívattak.

* **Vallástalan tantestület.** A nagykanizsai polgári iskolának szegénylelkű tantestülete, s legutóbb tartott gyűlésének jegyzőkönyve szerint együttesen kijelentette, hogy a buzaszenteelés és keresztjáró napok alkalmával tartani szokott körmeneteken, tekintve, hogy azoknak sem célja, sem értelme nincs, sőt pedagógiai és rendtartási szempontokból hátrányos és szabályellenes is. a növendékeket kísérni nem vállalkozik, s kérte az iskolaszéket, hogy ezt a hátrózatát tudomásul venni sziveskedjék. Nagykanizsa város derék iskolaszéke azonban megbotránkozással utasította vissza a vallásos érzületnek ezt a durva megsértését s kimondotta, hogy a tanulók az eddigi gyakorlat szerint a körmenetekben tanítóik vezetése és felügyelete mellett részt venni kötelesek. Ilyen a vallás ellen agitáló emberekre az ifjuság nevelését bizni pedagógiai és rendtartási szempontokból egyaránt hátrányos és szabályellenes is.

* **Vásár-áttétel.** A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy a Csongrádmegye területéhez tartozó Mindszent községben a f. é. június hó 27—28-ára eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi június hó 20—21-én tartassék meg.

* **Iparosaink az orsz. kiállításon.** Nagyváradi város az ipartestület kérelmére 250 frtot szavazott meg, hogy abból 10 szegényebb sorsu törekvő iparost küldjenek fel az ezredéves országos kiállításra. Az ipartestület már megállapította, hogy kiket küld fel a különböző iparágak közül. Ezek névsora a következő: Jamrik András asztalos, Grünberger Adolf lakatos, Klein Vilmos bádigos, Herczeg Lajos kerékgyártó, Szentpétery János nyerges és ko-

csigvártó, Diósy Soma czégfestő, Kiss Géza timár, Szűcs Ferencz kovács, Mátéh István mázoló és Kauzsil Lipót kárpitós. Az ipartestület e névsort közli a várossal s kéri a 250 frt megszavazását.

* **A honvédség barakkot épít.** A helyben állomásozó m. kir. honvédparancsnokság területet kért Nagyváradi városától, hogy mintegy 1000 emberre barakkokat építhessen. Ez által a lakosság nagymértékben meg lenne kímélve a beszállásolás kellemetlenségeitől. A város a kérelmet teljesíti s a barakkok helyül a közbúgó-híd melletti területet jelölte ki.

* **A Félix-fürdő védő területe.** A „Félix” fürdő csak nem rég nyerte meg az engedélyt a gyógyfürdő elnevezés használatára. A fürdő tulajdonosa a jászóvári prépostság most a gyógyfürrás védő területének megállapításáért kérvényezett. A nagybányai bánya-kapitányság a védőterület megállapítása céljából 1896. év július hó 16-án délelőtt 10 órára az érdekelteket tárgyalásra hívta meg.

* **Tisza Kálmán Nagyváradi.** Nagyváradi város országgyűlési képviselője Tisza Kálmán folyó hó 24-ikén este Nagyváradra érkezik, hogy beszámoló beszédét megtartsa. Választói ünnepélyesen akarják fogadni és itt időzése alkalmával tiszteletére bankettet rendeznek. A fogadás és bankett részleteinek végleges megbeszélése végett a szabadelvűpárt választmánya tegnap délután értekezletet tartott a Széchenyi-szállóban. Az értekezleten jelen voltak: Hlatky Endre, Kékuss Vidor, dr. Konrád Márk, Reizmann Mór, Mezey Mihály, Pallay Lajos, dr. Várady Zsigmond, Bertsey György, Nyiry György, dr. Gyémánt Jenő, dr. Adorján Armin, Winkler Lajos, Hoványi Géza, Rutter Emil, Kaczián Károly. Hlatky Endre elnök bejelentette az értekezletnek a párt választmány eddigi megállapodását. E szerint 24-ikén este a Rózsabokorban társas vacsora lesz, a melyen minden nagyváradi polgár részt vehet. 25-ikén délelőtt 11 órakor tartja Tisza Kálmán a beszámoló beszédét a Fekete Sas nagyteremben. Ugyanaznap délben 1 órakor a Rózsabokorban társas ebéd lesz. Az értekezleten azután megválasztották a szűkebb körű rendező bizottságot. Tagjai: Mezey Mihály, Hegeüs Géza, Bordé Ferencz, Kaczián Károly, Bertsey György, Hollósy, dr. Váradi Zsigmond, Ragány János, Stark Gyula, Diósy Lajos, Adorján Armin és dr. Gyémánt Jenő. Az állomásnál Sal Ferencz kir. tanácsos polgármester üdvözlöi a képviselőt.

* **Hány választó van Nagyváradi.** Nagyváradi város 1897. évre a választók névjegyzékét már össze állította. A listába felvettek Olasziban 998, V.-Ujvárosban 751, V.-Velenczén 101, V.Árálján 228 és Csillagvárosban 24 választót, tehát a jegyzék szerint a jövő évben Nagyváradi 2102 választó lenne. A névjegyzék még nem végleges, mert a felszólalások során még néhányval kevesbedhet, vagy szaporodhat a választók száma. Sal Ferencz kir. tanácsos a szükséges intézkedések megtétele végett a központi választmányt holnap, csütörtök délután 3 órára hívta össze.

* **A lengyel katolikus nagygűlést** Lembergben tartják meg július 7-dikétől 9-dikéig. A kongresszuson előadásokat fognak tartani különböző, de legelső sorban politikai kérdésekről: Sembratovic bíboros-érsek, Milevski dr. országgyűlési képviselő, Chotkovski pralatus, Tamovski gróf s valószínűleg Moravski és Issakovics érsek.

* **Idegen állampolgár vallása az anyakönyvben.** A bel- és igazságügyminiszterek Győr város polgármesterének egy osztrák állampolgár Magyarországon született gyermekére vonatkozó fölterjesztése alkalmából kijelentette, hogy tekintettel az 1894. XXXIII. t. cz. 87. §-ára s a kibocsátott végrehajtási utasításra, melyek csak magyar állampolgárok születési anyakönyvébe rendelik el a vallásnak bejegyzését, Magyarországon született idegen állampolgár vallása a hazai születési anyakönyvbe egyáltalán nem jegyzendő be.

* **Kinevezés.** A debreczeni kir. főügyészség vezetője Bagosi Imre, nagyváradi kir. törvényszéki fogházörmestert, a megállapított fizetési osztály legalsó fokozatára altisztté nevezte ki.

* **A közúti vasut állomása a Nagypiaczon.** A gőzmozdonyu közúti vasut komolyan hozzá látott, hogy a személyszállítást a két fürdőbe mielőbb életbe léptesse. Tegnap beadványt intézett a városhoz, hogy az üzemhez szükséges víz nyérése miatt a Nagypiacz-téren, a jelenlegi állomás helyen egy ártézi-kutat állíttasson fel. Méltányos munka díj felszámítását kéri. A felhasznált vízmennyiséget természetesen megfizeti a társaság.

* **A nagyváradi ügyvédi kamara közhirre teszi,** hogy Balogh Lipót ügyvéd nagyváradi lakos elhalálása következtében az ezen kamara által vezetett ügyvédek névjegyzékéből töröltetett.

* **Eltűnt fiu.** Özvegy Füzesi Ferenczné 12 éves József nevű kis fiát elvitte egy hozzá közel lakó marhakereskedő, — a kinek a nevét sem tudja. — Békés megyébe vásárra. A marhakereskedő nem régen visszaérkezett a városba, de a fiut nem hozta magával. Az asszony várt egy ideig, hogy majd csak előke- rül a gyermeke, s mikor végre látta, hogy semmi híre, elment a kereskedőhöz és kérdezte, hogy hol hagyta a gyermeket. A marhakereskedő csak annyit felelt az asszony kérdésére, hogy belefult a Körözsbe fürdészközben és ő el is temettette. Az asszony meg van rémülve, s jelentést tett az esetről a rendőrségnek, hogy az eltűnt gyermeket kerítsék elő, vagy legalább a halálát konstatálják hivatalosan.

* **A valuta kérdés Amerikában.** Newyork Pennsylvánia, Maryland, Minneseta, New-Yersey, Washington, Tenessce Illinois és Wisconsin államok képviselőinek kongresszusa pénzügyi programot állapított meg, mely a mostani aranyvaluta föntartása mellett és a szabad ezüstvéres ellen nyilatkozik, kivéve, ha a világ vezető kereskedelmi államai között megegyezés jön létre a kettős valutát illetőleg.

* **Renitzus francia pap.** A párisi rendőrbíróság pár nap előtt 14 napi elzárásra ítélte Querasse Vilmos abbét, ki a párisi érsek által történt fölfüggesztése dacára is tovább viselte a reverendát. Rochefort erre megjegyzi: »Ezen egyházi ügyben világi részről hozott ítélet után többé nem kételkedhetünk, hogy a katolicizmus ismét állami vallás Franciaországban.« A vörös Rochefortnak még igaza lehet a jövőben.

* **Rövid hírek. Feloldták a zárlat alól.** A folyó év elején országos szenzációt keltett egy könyv: »Turris Eburnea« czimvel, melyet egy színész nő panaszára az egész országban elkoboztak. A színész nő és a könyv írója a tárgyaláson kibékültek. A budapesti kir. büntető törvényszék mint esküdtzéki sajtóbíróság a könyvre elrendelt zárt feloldotta s erről tudatja az összes törvényhatóságokat. — **A reáliskola átvétele.** A főreáliskola díszes új palotájának az építése már a kora tavaszra teljesen elkészült s legközelebb a berendezés és felszereléssel is rendben lesz. A bizottság Papp János elnökle alatt, ma veszi át a monumentális épületet. — **Liesinghen,** Bécs mellett a gyári munkások tíz napon át tartott sztrájkja ma véget ért. A gyárosok bizonyos béremelést engedélyeztek. — **Liberális képviselő.** Berlinben a hamis eskü vádja miatt letartóztatott Wieser, szabadelvű párti képviselő, a fogházban felakasztotta magát. — **Konstantinápolyban** jun. 15-én két örményt, kiket különböző büntettek miatt halálra ítélték, fölakasztottak.

Iskolai vizsgálatok.

Tornavizsgálat. A községi polgári és elemi fiu iskoláknak f. hó 13-ára tervezett, de a közbejött kellemetlen időjárás miatt meg nem tartott tornavizsgálata folyó hó 18-án azaz csütörtök délután 3 órakor a Sport-téren fog megtartatni. Hoványi Géza vizsg. biz. elnök.

A községi iskolák közvizsgái. Méltó folytatása volt a mai nap a tegnapi a községi iskolák évi beszámolójában. Délelőtt az újvárosi

leányiskolában Ragány János elnökle alatt tartatott meg Cserey Z. Anna I. osztályu növendékei közvizsgája igen szép sikerrel. Váralján Nemeskey Andor esperes-plébános elnökle alatt Makay Katalin III. oszt. növendékei vizsgáztak le a megszokott kitünő sikerrel. Az apró leány növendékek írásbeli előhaladása és fűzeteik tisztasága minden szemlélőt meglepett; A körösparti iskolában négy osztály vizsgáztatott egyszerre, — a fiuiskola I. osztálya, melyet Pap Emerentia vezet, Stark Gyula elnökle alatt vizsgáztatott. Az apró fiucskák egész vizsga alatt az erélyes vezetés sikerét mutatták föl. A II. leányosztály szintén kitünő vizsgát adott, bár itt az iskolai évet nem a rendes tanító, hanem annak betegsége miatt Szemes Mariska kisasszony végezte be, ki már hónapok óta oktatja feltünő sikerrel és tapintattal az apró növendékeket. A vizsgálati elnök itt Herinyh Sándor volt. A III. fiuosztályban a vizsgát dr. Kecskeméti Lipót és Auspitz Adolf vezették; ezen osztály nagy szorgalmu tanítója Gasperik Lajos szintén dicséretreméltó sikert mutatott fel. A II-ik fiuosztály, melyet Virányi Győző tanít, Váradai Mór elnökle alatt a sokféleképmegrövidített tanévben szintén jó eredménnyel állott vizsgára. Nem mulaszthatjuk el a leányiskolák vizsgálatainál fölemlíteni a kézi munkakiállítások szép csoportozatát, melyekben a közönség méltán gyönyörködik.

Szintén délelőtt voltak a polgári fiuiskola II. osztályának s a polg. leányiskola II. osztályának vizsgálatai; a fiuknál Száhlender Károly és Böszörményi Géza, a leányiskolánál pedig Gálbory Sámuel és dr. Grósz Menyhért elnökölték, konstatálva az osztályok kitünő vezetését s kiosztva a jutalomkönyveket. Délután a polg. fiuiskola I. A.) osztálya vizsgáztatott le ugyanazon elnökök alatt s az újvárosi ismétlő leányiskola Stark Gyula elnökle alatt. Ezen osztályt nagy szorgalommal és kitünő sikerrel vezette Kovalik Jánosné s oly eredményt mutatott fel, mely csak újabban létesített ismétlőiskola missiója iránt a legjobb reményekre jogosít. A növendékek számtani, fogalmazványai, természethüen szabályszerűleg előállított levelezés és okiratmintái valóban meglepők, kivált ha az ismétlő iskolás növendékek szabálytalan följárását s az iskolai év csonkosságát tekintetbe vesszük. Az iskolákat a tantermek méretéhez kellő számú közönség látogatja; Réz Mihály felügyelő igazgató minden osztály vizsgálatán megjelent.

Pusztaszeri ünnep.

S z e g e d, jun. 15.

A pusztaszeri ünnepély dolgában ismét értekezletet tartott a három érdekelt törvényhatóság képviselője Szegeden Vadnay Andor megyei főispán elnökle alatt. Részt vett az értekezleten Berczik Gyula műszaki tanácsos a miniszterium részéről és képviseltette magát a Pallavicini-uradalom Basa jószágigazgató és Novák ügyész által. Szeged, Hodmezővásárhely és Csongrád megye képviselői kijelentették, hogy a törvényhatóságok megszavazták a kért összegeket az ünnepély költségeire.

Vadnay főispán azt, az előzmények után meglepő, előterjesztést tette, hogy Pallavicini ögróf utólag följánlott az ünnepély rendezéséhez 1500 frtot, három hízó marhát a nép megvendégelésére, 80 hold bevetett területen utat vágatott a környék népének, 15 hold területen lekaszálták a vetést, hogy a népnek helye legyen és ugy a kastélyát, mint az uradalmi épületeket a vendégek rendelkezésére bocsátja.

Ezután megállapították az ünnepély sorrendje a következő.

Meghívatik az országgyűlés két háza, a m. t. akadémia, a sajtó, a három törvényhatóság közönsége. A budapestiek külön vonaton érkeznek 27-ikén reggel Kistelekre. Szegedről a szomszédos helységekből vonaton és szekereken reggel és a délelőtti órákban. Több száz fogat viszi Kistelekről a vendégeket a helyszínére.

Délben föllállított sátor alatt Csongrád megye diszkozgyűlését tartja. Első szó a király üdvözlése. Mire a három törvényhatóság dalárdája elénekli a király-himnuszot.

Berzeviczy Albert, a képviselőház alelnöke, ünnepi beszédet tart.

E közben frissítőket hordanak ki.

Délután fél 2 órakor felavatása a pusztaszeri Árpád emlék alapkövének. Darányi miniszter és a három törvényhatóság feje kalapácsütésekkel avatják föl az emléket, mire a miniszter az emlék megőrzését Csongrád megye törvényhatóságára bizza. A dalárdák a néppel együtt eléneklik a szöveget.

Csató Zsigmond alispán felel erre, hogy a megye az idők végéig megőrzi az emléket. Erre ismét a dalárdák és a nép elénekli a Hymnust.

Következik a nagy lakoma, a nép megvendégelése. Hosszu fődélzetes színeket állítanak föl. Nép számára 300 bográcsban főzik a marha-paprikást. A budapesti és megyei urak részére 300 terítékűnek tervezik a lakomát.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenuirth-léle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss czégnél Kishíd-fő,
Kutasi D. papirkereskedésében Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésében Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésében Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca-
Frankl Mari tőzsde és hírlapelárusító Kereske-
delmi csarnok palota Nagypiacz.

M. kir. dohány- és szivar-áruda Zöldfa-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

EGYESÜLETEK.

Uj kath. egyesületek. A hivatalos lap jun. 16-diki száma szerint a belügyminiszter a *keszthelyi kath. legényegyesület, a pánkotai kath. kör és ifjusági egyesület, továbbá a nagy-perkátai takarékmagtár, és a felső-csallóközi néppárti kör* (székhelye: Csallóköz-Somorja) alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Közgyűlés. A polgári lövész-egylet ma d. u. 5 órakor tartja az évi rendes közgyűlését a Sport-pavillon termében, d. u. 2 órától kezdve rendes lövészet, este 7 órakor társasvacsora az »Echerolles« serleg szokásos megünneplésével.

MULATSÁG.

A révi tüzkárosultak javára rendezendő dalestély programját itt közöljük, mely táncz-csal lesz egybekötve, a Rózsabokor kert helyiségében június 20-án. Mint hírlík sokan fognak elmenni, tekintettel a jótékonyásra, de meg a nagyváradi zenekedvelők együletében sok ismerősre talál kiki magának, ki iránt érdeklődik.

Műsor: 1. Szentelt hantok. Mosonyi Mihály. 2. Édeslánykám. Beleznay A. 3. Szerenád. Thern K. 4. Naptól virít. Palotásy J. 5. Vádászkár. Huber K. 6. Bordal. Palotásy J. 7. Népdalok.

SZINHÁZ.

Sultán.

Verő György Sultán operettjét adták tegnap szépszámu közönség előtt, a sok rekedtség után végre sikerült egy operett előadást színrehozni s mondhatjuk elég összevágó előadásban Selim Sultánt Aldor Juliska játszta ismert ügyességével hangján itt-ott érezhető volt még minapi rekedtsége különösen a »Rozelen« keringővel küzdött.

Partnere Forrai Ferike adta Roxellán szerepét, a kisasszony csinos iskolázott hangja ügyesen használja fel, de ambíciója — még most — jóval fölülmulja tudását, a kaczagó kupletben megtapsolta a közönség talán hálából? mert bizony e dalban sokkal több a technikai nehézség, semhogy azt ily fiatal színész nő elfogadhatóan juttassa érvényre.

Vendrey a fő eunuch szerepében pompás alakítást nyújtott.

Lányi (Delia), Mezey (Gaston) Rózsahegy, Leővey (A két basa) hozzá járultak az elég sikerült ensembléhez.

A kar nagyon jó volt. (p. j.)

Hírek a szinkörből. A komoly muzsa barátainak ma ünnepi estéjük lesz a szinkörben. Shackspere Hamletjét játssza E. Kovács Gyula, az ország legjobb Shackspere színésze. A kik E. Kovács Gyula Shackspere alakjait ismerik, azt mondják, bámulatos az ő Othelloja, utólérhetetlen az ő Leav királya, de legtökéletesebb az ő Hamletje. A darab különben mindenkép gondos előadásban fog színré kerülni. Cserni B. Laczkó A., Szentgyörgyi, Klenovits. Bartos, Szatmári, Vendrei, Rózsahegy és Janovics játsszák a tragoedia főszerepét. Csütörtökön György Ilona első föllépésével Gant hier Margit a kaméliás hölgyet adják. Nagy érdeklődés nyilvánul minden föl az előadás iránt is. Az operette személyzet most a Virágcsata próbáival van elfoglalva. Verő Györgynek, a Szultán genialis szerzőjének e második nagy sikerű operettejét pénteken adják először. A Virágcsata két női szerepét S. Aldor Juliska, és Turchányi Olga éneklik. A Virágcsata pénteki első előadására már folynak az előjegyzések.

Heti műsor.

Szerda: Hamlet.
Csütörtök: Gauthier Margit.
Péntek: Virágcsata.
Szombat: Virágcsata.
Vasárnap: Goldstein Számi.

Igazságszolgáltatás.

Sajtópör. Szegedről jelentik, jun. 15-ről: Kiss Károly ügyvéd, a »Kikindai közlöny« szerkesztője, sajtópört indított Popovits Milán ügyvéd, a kikindai »Svadasnost« szerb lapszerkesztője ellen, ki lapjában a mult évi nemzetiségi kongresszusból támadt vitában megsértette. Ma a szegedi esküdtszék Popovicsot elítélte. A panaszos enyhe büntetést kérvén, a vádlottat 70 frtra büntették.

Tolvaj gyermek. Nem régen történt itt Nagyváradon, hogy Szabó Elek borfiut több rendbeli lopásért elfogta a rendőrség. A fiut a tavasszal elkergették a Fekete Sas vendéglőből, a honnan Révre, majd Pestre ment. Pesten elfogyott a pénze, s eljött gyalog Váradra, ahol a Fekete Sas portásától elkérte este az ebédülő kulcsot, hogy majd kihoz valamit. Kinyitotta itt az ebédülő ablakot, s visszaadta a kulcsot a portásnak. Azután az ablakon éjjel bemászott és ellopott egy szivartárczát és egy üveg bort. A Fekete Sasból a Rimanóczy vendéglőhöz ment, betörte az ablakot és behatolt az étterembe és onnan több apró tárgyat ellopott. Ezért a tetteiért két rendbeli lopás büntette miatt ítélte el tegnap Szabó Elek a nagyváradi kir. törvényszék 6 havi börtönrre. Büntetését a 16 éves fiu javítóintézetben fogja tölteni.

Elítelt kereskedő. A nagyváradi királyi törvényszék tegnap tartott bünygyi végtárgyalásán elítélte Bródi Henrik nagyszalontai kereskedőt hamisbukás vétségéért 50 forint pénzbüntetésre és 1 évi hivatalvesztésre.

Sajtóper. Székely Ferencz dr., a kuria sajtóügyi referense, június 16-án referálta Timár Ignácznak sajtó-perét, a ki a »Grosskinder Zeitung«-ban becsületsértő cikkelyt irt Iszakovits Milán országos képviselőről, a ki az ottani takarékpénztár elnöke. A cikkely czime »Der Schuss in Mokrin« volt és az volt megírva benne, hogy azért lőttek rá a takarékpénztár igazgatójára, mert az elnöknek eljárása nem volt helyes és hogy csak gyűlöletet kellett mindenkiben. A cikkely még azt is állította, hogy az igazgató Iszakovits Milánnak csak vak eszköze, továbbá, hogy a lövés Iszakovits üzelmeinek a következménye. A sajtóperbe fogott Timárt elévülés czimén felmentette a budapesti törvényszék, de az ítélet ellen a panaszos felebbezett. Beadott semmitő

panaszát Székely bíró előterjesztésére a kuria elvetette és megállapította részére az eljárás költségeit.

Királyi tábla.

Kitűzött ügyek.

Polgári tanács.

Medvigy Mihály.

1265. J. Deutsch Mór — Schreyer Ferencz.
1295. Dr. Gyórfly Gyula — Luigi Degrandi.
1299. Kiss Aron — Demján János.
1304. Roth Jakab — Richter Jakab.

Dr. Imrik Péter.

1276. Altmann Jakab — Erdei János.
1296. Nagyvárad tkptr. — Farkas Salamon.
1306. K. Madar Imre s. t. — Décsy Lajos s. t.
1312. Pollák és Polgár czég — Custutin Mózes.
1327. Özv. Hackker Mórné — Hirsch Adolf.
1328. Makai Pál — Rajattits Dániel.

Büntető tanács.

Urbán Adolf.

1636. Rajcsányi Kálmán és társai, lopás stb.
1911. Jenes István, sikkasztás.
1571. Mikleán Mihály, Murgu és t., lopás és orgazdaság.
1587. Vigyikán Flóra, anyakönyvvezés elleni kihágás.
1765. Britán György, anyakönyvvezés elleni kihágás.
1955. Zsula Sándor s. t., lopás.

Erdély Endre.

1697. Klein Ignáczné, sikkasztás.
1722. Vesnyák Antalné, lopás.
2027. Tafler Sie József, lopás.
1639. Pászkar Simon s. t., súlyos testi sértés.
1641. Gyemán Gavrilla s. t., súlyos testi sértés.
1652. Gág Kozma s. t., sikkasztás stb.
1653. Cseresznyés Péter, lopás.
1693. Péter Bálint, súlyos testi sértés.
1712. Szveker József és t., lopás.
1713. Gyiró Lőrincz, lopás.
1762. Tus Flóra s. t., lopás.
1783. Argyelán Alexandru s. t., rágalmozás.

Poyvár Dénes.

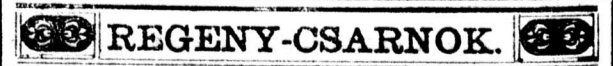
1445. Gombos János és t., szándékos emberölés.
1449. Opre György, gondatlanságból okozott emberölés.
1465. Krausz József,
1525. Orbán Imre és t. halált okozó súlyos testi sértés.
1826. Urszój Stefán s. társai, súlyos testi sértés.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1896. május 1-től.

Vonat indul Nagyváradról.	Vonat érkezik Nagyváradra.
Püspökladány-Budapest felé gyorsvonat 8 ⁴⁵ regg., 2 ³⁷ éjjel, személyvonat 11 ³² d. e., 2 ²² d. u., 11 ⁰⁴ és 4 éjjel.	Budapest-Püspökladány felé gyorsvonat 7 ⁰⁰ este, 2 ¹¹ éjjel, személyvonat 7 ⁰⁰ reggel, 3 ¹³ d. u., 1 ⁴ éjjel.
Kolozsvár felé gyorsvonat 7 ¹⁵ este, 2 ¹⁰ éjjel, vegyesvonat 1 ³³ d. u., személyv. 3 ¹¹ délután, 2 ⁰⁶ éjjel.	Kolozsvár felől gyorsvonat 2 ³⁰ éjjel, 8 ³⁰ regg. személyvonat 10 ⁴⁴ éjjel, 11 ¹⁷ d. e. vegyesvonat 8 reggel.
Csaba-Arad-Szeged felé személyvonat 10 ³⁰ d. e., 4 ³⁵ d. u., vegyesvonat 7 ³⁰ este.	Arad-Szeged-Csaba felől vegyesvonat 8 ³⁰ r., személyvonat 9 ³³ d. e., 5 ⁰⁰ d. u.
Belényes-Vaskóh felé vegyesvonat 4 ³⁵ reggel, 1 ⁴⁸ d. u.	Vaskóh - Belényes felől vegyesvonat 11 ⁰⁶ d. e. 9 ⁰⁰ este.
Érmihályfalva felé vegyesvonat 6 ⁰⁰ r., 4 ³⁵ d. u.	Érmihályfalva felől vegyesvonat 8 ⁰⁰ r., 9 ¹⁴ este.
Ősi-Kót-Gyoma felé személyvonat 7 r., vegyesvonat 1 ⁴⁰ d. u.	Gyoma-Kót-Ősi felől vegyesvonat 10 ⁰⁶ d. e. személyvonat 8 este
Püspök- és Felix-fürdő felé 8 ⁰⁰ reggel, 4 ⁴⁵ d. u., 7 ⁰⁰ este, 6 ⁰⁰ reggel 2 ⁰⁰ d. u. 9 ⁰⁰ este.	Püspök- és Felix-fürdő felől 10 ¹⁰ d. e., 6 ⁰⁰ este, 8 ⁰⁰ este, 8 ⁰⁰ reggel 3 ¹¹ d. u., 10 ⁴⁴ este.

* A csillaggal jelöltek csak vasár- és ünnepnapokon közlekednek.

Tom és én.

Irtá: I. van Woude.

Mivelünk azonban másképpen áll a dolog. Nekünk elég teendőnk van. El veled, a felületesség és hóbortosság világa, te engem többé nem érdekel, semmi varázsd többé lelkemen! Lelkem tele van komolysággal, vidám epedéssel, tele szent elhatározásokkal. Tul sokáig néztem már utánad sóvárgással, én

drága, aranyos kicsinyem, semhogy teljes szívből ne rebejjem: hozott Isten! üdvözlégy szent házasságunk boldog záloga!

— Igen, megyek, Tomhoz.

De Adél! Tegnap említettem neki, hogy haza utazom, mire ő kinevetett és addig-addig beszélt, míg végre elállottam szándékomtól. Ezuttal azonban nem fogom kérni tanácsát, hanem cselekedni fogok és majd csak azután . . . szólok neki róla, hogy elmegyek.

Ez a gondolat fölvidít. Milyen alkalmatossággal utazzam? Kocsin legjobban, legnyugalmasabb s legkényelmesebb az utazás; én a hintó bensejében; utipodgyászom velem vagy a bakon . . . készen vagyok! Ha pedig vasuton megyek, az állomáson megint csak kocsit kellene fogadnom, hogy haza érjek. Tom nem akarja, hogy egyedül utazzam; de én meg nem akarom, hogy Alex tanuja legyen viszontlátásunknak.

Ismét kezdek fontolgatni. De mit törődöm én Adél beszédével! Elmúlt már az az idő, midőn minden szót ajkáról úgy vettem, mint valami jóslatszerű itélkezést; amikor engedtem, hogy beavasson a nagy világ botránykrónikájába, és amikor szégyeltem magamat bevallani, hogy az ilyen dolgokat nem ismerem.

Most azonban belátom, hogy Tomnak igaza volt, midőn azt mondta, hogy Adél befolyása nem lehet üdvös rám nézve, és én megtanultam mindebből azt, hogy hálás legyek Tomom figyelméért, hogy ilyen dolgokból sok olyat eltitkolt előttem, ami most, mióta ismerem, undorral tölt el.

Mint egy gonosztevő lopózkodom le a földszintre és kérem a cselédet, hívjon kocsit, addig én becsomagolom dolgaimat az utitáskába. Félóra alatt kész vagyok és akkor kimondhatatlanul megkönnyebbül a szívem.

Most azután dobogó szívvel, de szilárd elkövettséggel megyek Adélhez, hogy elmondjam neki szándékomat. Nem tántoríthat el semmi többé végleges elhatározásomtól. Erősnek érzem magamat.

A tornácban találkozunk.

— Jó, hogy jössz, kedves nővérem . . . Ne haragudj, de éppen közölni akartam veled, hogy elutazom.

— Micsoda? . . . Oly rögtönzötten!

— Igen; haza kívánkozom . . . És azután más valami is közbe jött, majd később meg fogsz érteni. Ments ki ismerőseidnél.

Adél szólanul áll meg előttem. Azután finom orrezimpái mozogni kezdenek és ajkai haragos megvetésre görbülnek. A csintalan évődő játékot, melyet Tom-mal folytatott, immár kijátszotta az én kedves nővérem, és érzem, hogy kegyét örökre elvesztettem.

— Szándékból nem értek semmit; mondja kisvártatva hidegen. De te nem mehetsz, Lon; nézd meg előbb, hogy mit ír Tom?

— Levelezőlap Tomtól?

Gyorsan átveszem kezéből a lapot és azonnal látom, hogy sem »kedves«, sem »drága«, sem más jelző nem szól hozzám való szerelméről.

»Azon föltevésben, hogy te talán a napokban kocsin haza akarnál jönni, tudatom veled, hogy a növekedő zajlás miatt már a legközelebbi huszonnégy óra alatt biztonságba kell helyezni a kompokat és hidakat.

Tamás.

Hideg, de mégis aggódó s szorgoskodó. Nem tudok egy diadalmas mosolyt elnyomni. Mégis csak gondja van reám! Oh, szeret ő még engem; a többi, az mind csak komédia volt.

Mit törődöm én azzal, hogy a hidakat és kompokat holnap talán már elviszi az áradat; most még helyükön vannak és én még ma átkelek rajtuk.

A veszély, az meg éppen ingerel . . . Hamar, hamar; egy pillanatot sem szabad vesztítenem.

— Mégis csak megyek; mondom eltökélten. Most még járhatók a folyók. A kocsit már megrendeltem. Azonnal megyek.

Adél egész ékesszólását fölhasználja, hogy eltérítsen szándékomtól; én azonban nevetgélve — oly boldognak érzem magamat! minden fölhozott érvet megczáfolok.

Amikor végül Alexet is segítségül hívja, ez előbb álmélkodását fejezi ki, azután pedig

tanácsolja Adélnek, hogy lábmelegítőről gondoskodjék.

Ez az okos közbeszólás megment, mindeu további akadékoskodástól, és egy negyedórára rá már a bérkocsiban ülök. Még egy utolsó búcsuszó — és kocsim elrobog.

El! El! Az utcza visszhangzik a kocsirobajtól, én pedig egy-egy tekintettel bucsuzom az ismeretes helyektől.

Ha ott a töltésen végig megyünk, a tóhoz érkezünk, ahol korcsolyáztunk. Vajjon Werner György kigyógyult-e már szívébőlől, kérdem magamtól mosolyogva.

Itt lakik báró C. Mily pompás mulattam a bálján! Azon az estén legszívesebben táncoltam, tréfálkoztam s nevetgéltem volna egész éjjel, de reggel reá olyan érzés fogott el . . . mi is volt az tulajdonképpen? . . . Nem volt az bosszúság, sem szomorúság, nem volt okom, hogy szemrehányást tegyek magamnak; és mégis valami volt mindezekből az érzelmekből, ami szívemet elfogta. Ez azonban nem birt visszatartani a következő báltól. De ez elég volt, hogy elvegye a kedvemet a bálon.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király a kiállításán.

Budapest, jun. 16. (Saját tud. táv.) Ő Felsége a király ma meglátogatta a kiállítás gépcsarnokát, majd a sajtó- és közművelődési pavillonokat. A látottak fölött legnagyobb elismerését fejezte ki a Felség. Később Wlassics, Széll, Láng és Rákossi kalauzolásával a közművelődési egyesületeket és tudományos társulatokat nézte meg a király kiváló figyelemmel és sokakat megszólítással tüntetett ki.

Posta és távirida kongresszus.

Budapest, Juni. 16. (Saj. tud. táv.) A nemzetközi posta és távirida kongresszus ma nyílt meg az akadémiában. Dániel Ernő miniszter üdvözölte a kongresszus magyar posta és távirida igazgatóit és fölkérte őket a kongresszus vezetésére. A kongresszuson jelenlevők tiszteletére ma Dániel Ernő diszebedet adott, holnap pedig báró Bánffy Dezső miniszterelnök ad estélyt.

Kereskedelmi kongresszus.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) A tegnap megnyílt kereskedelmi kongresszus alosztályai ma letárgyalták a tárgysorozatot. Holnap összeül a plenum.

Szerb internatus Szegeden.

Szeged, jun. 16. (Saj. tud. táv.) A délvidéki szerbek a szegedi német konviktusok mintájára nagyobb szerb internátust szándékoznak Szegeden alapítani.

Inzultált miniszterelnök.

Bukarest, jun. 16. (Saj. tud. táv.) Storza román miniszter elnököt a metropolita ügyben kormányellenes agitáció céljából összehívott népgyűlés vasárnap inzultálta. Mikor kocsijával arra hajtatott, ahol a gyűlést tartották, a népleköpdöste kocsiját és állítólag őt magát is.

Béke proklamáció.

Budapest, június 16. (Saj. tud. táv.) A fővárosi függetlenségi kör kibékülést hirdető proklamációjáról Ugron Gábor pártja nevében kijelentette, hogy i g n o r á l j a, mert nem jelentették előre be neki.

Lueger Magyarországon.

Pozsony, Jun. 16. (Saj. tud. táv.) Gatan mosonymegyei községben június 24-én néppárti gyűlést tartanak, melyen

több bécsi antiszemitaival Lueger is megjelenik és megállapodás szerint a plébános által adandó lakomán beszédet mond.

Közgazdaság.

A floxera által elpusztított szőlők felújításának előmozdításáról szóló törvény szentesítése után, a törvény végrehajtása iránt tendő intézkedések előkészítése céljából, a földmívelésügyi miniszter szakközegeinek véleményét is meghallgatni kívánván, Dobokay Lajos miniszteri osztálytanácsos, borászati kormánybiztos elnöklete alatt értekezletet hívott össze. — Az értekezleten a következők vettek részt: dr. Lónyai Ferencz miniszteri titkár, Engelbrecht Károly központi szőlészeti és borászati m. kir. főfelügyelő, Morágyi István a nagy-enyedi, Kosinszki Viktor a tarczali, Horvát László a pozsonyi és Tuss Antal a tapolezcai m. kir. vinczellér-iskola igazgatója; továbbá a következő szőlészeti és borászati m. kir. felügyelők: Munkácsy József, Adamovits Lázár, Rácz Sándor, Nits István, Bucher Alajos, Guzman Dénes, Mayer Henrik, Katócz Simon, Tornáczky Kálmán és Bernhard Rezső. A jegyzőkönyv vezetésével az elnök kormánybiztos Veress Alajos központi és Szilvásy Géza a központba beosztott szőlészeti és borászati m. kir. felügyelőket bizta meg. Az értekezlet feladata volt a törvény végrehajtási rendeletének alapjául szolgáló, a földmívelési miniszter és az agrár bank által közösen megállapítandó mívelési terv kidolgozása, mire nézve az elnök a következő kérdőpontok megbeszélését tűzte ki:

1. Milyen eljárás megállapítása ajánlható a végrehajtási rendelet számára a szőlőtalajnak a szőlő felújításra alkalmas vagy nem alkalmas voltának megállapítása tekintetében?
2. Az amerikai alanyfajtáknak a talaj minősége és a helyi viszonyok figyelembe vétele mellett való megállapítására nézve, minő irányelvek vétesenek fel a végrehajtási rendeletbe?
3. Az egyes nevezetesebb borvidékeket jellegző európai szőlőfajtáknak borvidékenként a végrehajtási rendeletben való megállapítása szükséges-e s ha igen, mely fajták jelöltesenek meg?
4. A törvény 10.§-a értelmében megállapítandó mívelési tervet illetőleg, minő alapelvek és rendelkezések veendők fel a végrehajtási rendeletbe a talaj előkészítésére, az európai és amerikai szőlőfajták megválasztására, az ültetés, a trágyázás, karózás foganatosítására, a mívelési módok megválasztására stbre nézve.
5. Minő eljárás lesz legcélszerűbben követendő a mívelési terv megállapítása és végrehajtásának ellenőrzése tekintetében?
6. Minő maximális költségek számíthatók földforgatásra, az ültetésre, karózásra, trágyázásra és a mívelési költségek évi átlagára.
7. A szőlőveszszőknek és szőlőltványoknak nagyban való előállítását oly vidékeken, hol az erre alkalmas feltételek meg vannak, esetleg a magán-tevékenység támogatásával célozgatván előmozdítani. Kérdés, hogy az ojtványok eladási árának megállapítása mellett, az ily célból létesítendő magánteleket mily irányu és mily foku segélyezésben kellene részesíteni és mily alakban és feltételek mellett kellene azt tenni, hogy a cél biztosítva legyen?

Az értekezlet öt napig tartott s a kérdőpontokat részletesen megvitatták. Végül az utasításhoz és üzemtervhez csatolandó szakszerű utasítás kidolgozásával az értekezlet Engelbrecht, Morágyi Istvánt, Kosinszki Victort, Balassa Istvánt és Rácz Sándort bizta meg.

Állatok s állati nyerstermények kivitele Romániába.

A földmívelésügyi miniszter tudomásul vétel végett értesíti a közlekedési vállalatokat, hogy f. é. május hó 26-án utasította a törvényhatóságokat az iránt, hogy f. évi július hó 1-étől fogva a Magyarországból Romániába kivinni szándékolt állatokat a vasutra, vagy gőzhajóra való fölrakásuk alkalmával a rendes szakértő állatorvos által vizsgáltassák meg és ha azokat kifogástalanoknak találják, a marhalevél hátlapjára a szakértő állatorvos aláírásával ellátott záradékot vezettessék rá. Mielőtt az állatok román területre lépnének, a marhaleveleket a határszélen működő m. kir. belépő állomások hiteles román fordítással fogják ellátni és a marhalevél 3, 4, 5 és 6. rova-

taiban levő adatokat a magyar szöveg alá irt román fordítással fogják kiegészíteni. Ami pedig a Romániába irányított állati nyerstermőket és ragályfogó tárgyakat illeti: e tekintetben oda utasította a törvényhatóságokat, hogy ilyen szállítmányoknál a helyi hatóságok a meghatározott minta szerint állítsák ki a származási bizonyítványokat, amelyeket azután a határszéli m. kir. belépő állomások hiteles román fordítással fognak ellátni.

Nagyobb fizetésképtelenségi eset a vidéken. Reich Bernát kézműáru-kereskedő Baján hitelezőitől hat heti moratoriumot kért. A passzívák 328,000 frtra rugnak, az aktívák pedig 312,000 forintot tesznek. A bukásban többnyire osztrák gyárosok vannak érdekelve.

Terménytőzsde.

Budapest, június 16.

B u z a tavaszra, bácskai	6.60
» tavaszra, északi	6.62
» szeptember-októberre, bácskai	0.—
» szept.-okt.-re északi	0.—
R o z s tavaszra, bácskai	0.—
R o z s tavaszra, északi	0.—
T e n g e r i június-júliusra, bácskai	0.—
» jun.-jul.-ra, északi	0.—
R e p c z e augusztus-szeptemberre, bácskai	10.45
» aug.-szept.re, északi	10.55

Bécs, június 16.

B u z a tiszai	7.25—7.65
» bántási	7.05—7.60
» bácskai	0.—0.—
» szokványáru őszre	6.95—7.50
B u z a szokványáru tavaszra	6.98—7.00
R o z s tiszavidéki	—0.—
» szokványáru őszre	—0.—
» szokványáru tavaszra	6.12—6.14
T e n g e r i magyar	4.00—4.01
Z a b, magyar kereskedelemi	6.45—6.55

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1896. június 16.

Magyar aranyjárdék 4%	122.50
Magyar koronajárdék	98.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	124.—

Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.—
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	97.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	143.25
Osztrák járadék papírban	138.—
Osztrák járadék ezüstben	101.25
Osztrák járadék aranyban	101.25
Osztrák korona járadék	122.50
1860. osztrák államsorsjegyek	101.25
Osztrák magyar bankrészvény	144.—
Magyar hitelbank részvény	960.—
Osztrák hitelintézeti részvény	382.—
(Osztrák-magyar államvasúti részvény	350.75
20 frankos arany (Napoleonkor)	358.—
Német birodalmi márka	9.52
London vista	58.82 1/2
Páris vista	120.10
20 márkás arany	47.70
	11.77

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Szerdán, 1896. június 17-én,

a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével

Este fél 8 órakor rendes helyárrakkal:

H A M L E T

dán királyfi.

Tragédia 5 felvonásban. Irta: Shakespeare.

Kezdeté fél 8, vége 10 óra után.

Holnap, csütörtökön, 1896. június hó 18-án

G Y Ö R G Y I L O N A,

(a budapesti nemzeti színház tagja) szerződött tag első föléptével:

G A U T H I E R M A R G I T,

a kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban. Irta: ifj. Dumas S.

Felelős szerkesztő: **CSIPPÉK FERENCZ.**

Hirdetés.

A nagyméltóságú vallás- és közokt. magy. kir. Miniszterium a helybeli állami főreáliskola butorozási és felszerelési költségeire egyelőre 5000 frtot engedélyezvén, felhivatnak a helybeli asztalos mester urak, hogy a mennyiben a nevezett öszszeg erejéig a szükséges padok, katedrák, szekrények stb. elkészítésére s a meglévő butorok kijavítására vállalkoznak, s magokat **két hó alatt a munka elvégzésére kötelezik, folyó hó 20-án** alulirotnál régi reáliskola 8—12, és 3—6 óráig jelentkezhetnek, hol részletesebb felvilágosítást fognak nyerni.

Nagyvárad, 1896. június 16.

Krüger Viktor,
főreáliskolai ideiglenes igazgató.

Szőlőtermelők figyelmébe!

A legjobb és legolcsóbb szőlőkötő anyag a

Brasiliai háncs

erősebb és szaporább a »Raffia háncs«-nál **ára kilónként**

30 krajczár.

A Peronospora elleni védekezésre ajánlok vegytiszta **rézgáliczot** a legolcsóbb napi áron.

Vidéki megrendelések még azon nap pontosan elküldetnek. T. ljes tisztelettel

Janky Antal.

Lapunk számára hirdetések felvételnek.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczá-utca 3. szám.

MŰVEK,
FOLYÓIRATOK,
HIRLAPOK,
VONALZATOK,
GAZDASÁGI
NYOMTATVÁNYOK,
EGYHÁZI,
KÖZSÉGI
ÉS EGYÉB
HIVATALOS
NYOMTATVÁNYOK,
KÖRLEVELEK,
LEVÉLBORITÉKOK,

ELVALLAL ÉS KÉSZIT:
IZLÉSEK KIVITELBEN

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

LEVÉLFEJEK,
SZÁMLÁK,
FALRAGASZOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TÁNCZRENDEK, ÉTLAPOK,
NAPTÁRAK,
PALACZKFELIRATOK,
NÉVJEGYEK,
GYÁSZLAPOK,
STB., A
NYOMDAI SZAKBA
VÁGÓ
NYOMTATVÁNYOK
KÉSZÍTÉSE.

P A P I R- és I R O D A S Z E R E K

* * * * * raktára. * * * * *

Kitünő minőségű, cégünkkel ellátott aczéltollak.